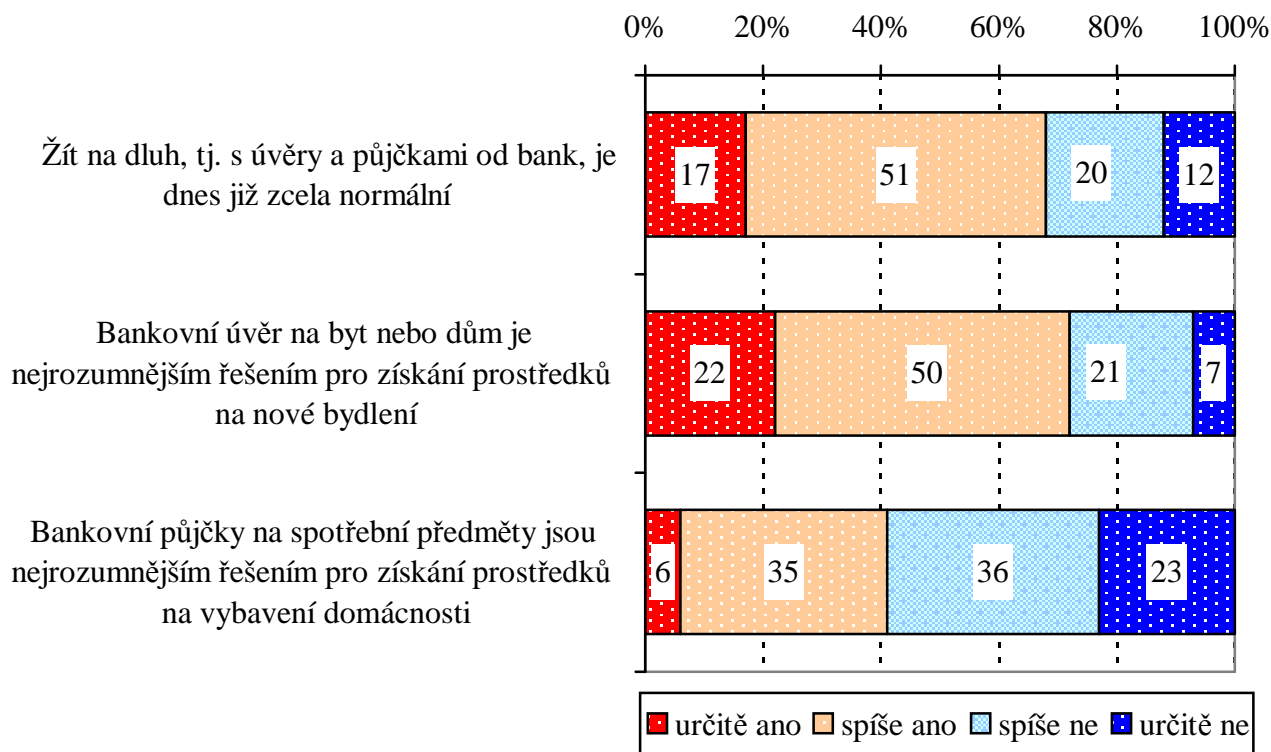

DLUHY NÁM PŘIPADAJÍ NORMÁLNÍ. LIDÉ POKLÁDAJÍ ZA ROZUMNÉ PŮJČKY NA BYDLENÍ, NIKOLIV NA VYBAVENÍ DOMÁCNOSTI.

Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 27. prosince 2006 - 5. ledna 2007. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpověděl rozsáhlý soubor 1272 respondentů.

Společnost STEM, která dlouhodobě sleduje otázky spojené s finanční situací našich domácností, se podobně jako na konci roku 2004 zajímala i o postoje veřejnosti k půjčování peněz. Statistické údaje přinášejí v posledních letech informace o růstu zadlužení českých domácností včetně problémů, do kterých se řada lidí v souvislosti se svou neschopností splácet dostává. Většina veřejnosti se v současné době domnívá, že žít na dluh je dnes již zcela normální. Brát si úvěry či půjčky od bank tak připadá v současné době běžné dvou třetinám (68 %) obyvatel. Téměř tři čtvrtiny veřejnosti (72 %) to pokládají současně za nejrozumnější řešení, jak získat prostředky na nové bydlení. Naopak, pokud jde o vybavení domácnosti, jen menšina (41 %) vnímá bankovní půjčku na spotřební předměty jako tu nejrozumnější cestu, jak získat prostředky na vybavení domácnosti.

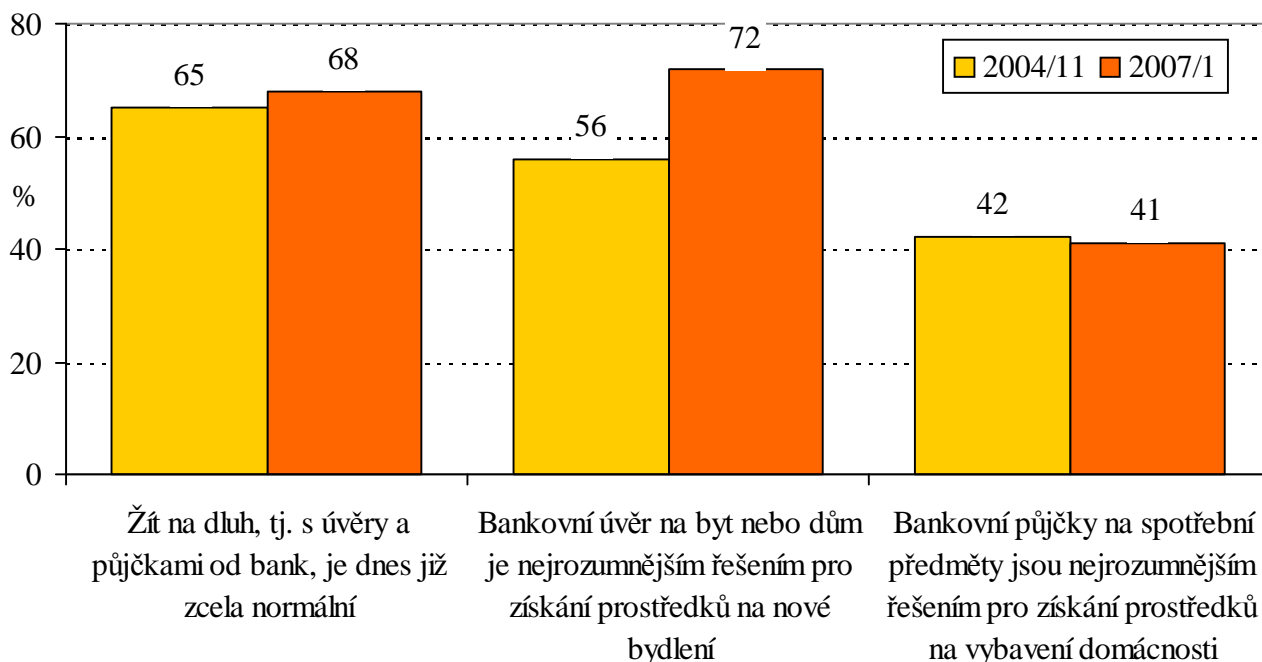
Názory na bankovní úvěry

Pramen: STEM, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Ruku v ruce s nižšími úrokovými sazbami v poslední době a celkově větší dostupností úvěrů na bydlení nastal v průběhu posledních dvou let i poměrně výrazný názorový posun ohledně financování bydlení prostřednictvím úvěrů. Zatímco v závěru minulého roku pokládalo využití bankovního úvěru na byt či dům za nejrozumnější řešení na nové bydlení jen o něco více než polovina občanů, letos jsou to už bezmála tři čtvrtiny.

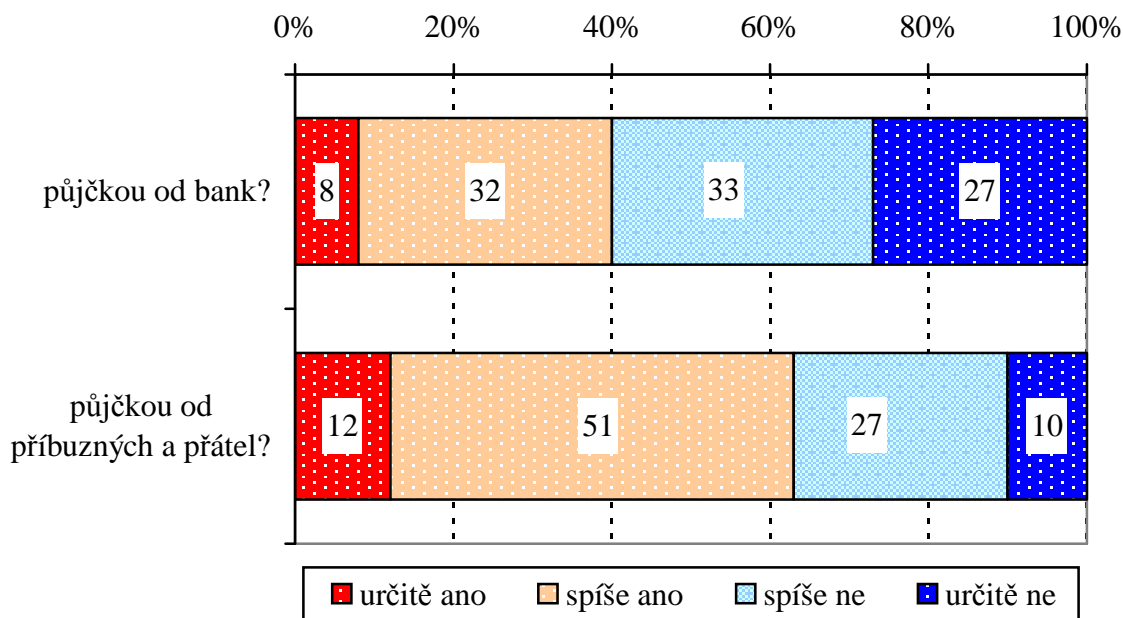
Názory na bankovní úvěry

Pramen: STEM, Trendy 2004/11, 1685 respondentů, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Předchozím zjištěním odpovídá i postoj české populace na hypotetickou možnost využití bankovní půjčky v souvislosti s řešením složité finanční situace domácnosti. Jen menšina (40 %) by si v tomto případě půjčila od bank. Značná část lidí (64 %) by na své případné finanční problémy reagovala spíše půjčkou od příbuzných a přátel. Lidé si přitom obvykle nejsou zcela jisti, zda by se i přes případnou velmi obtížnou situaci k půjčování uchýlili, protože odpověď „určitě ano“ v případě výpůjček od přátel uvedlo jen 13 % a v případě bankovních úvěrů jen 8 %.

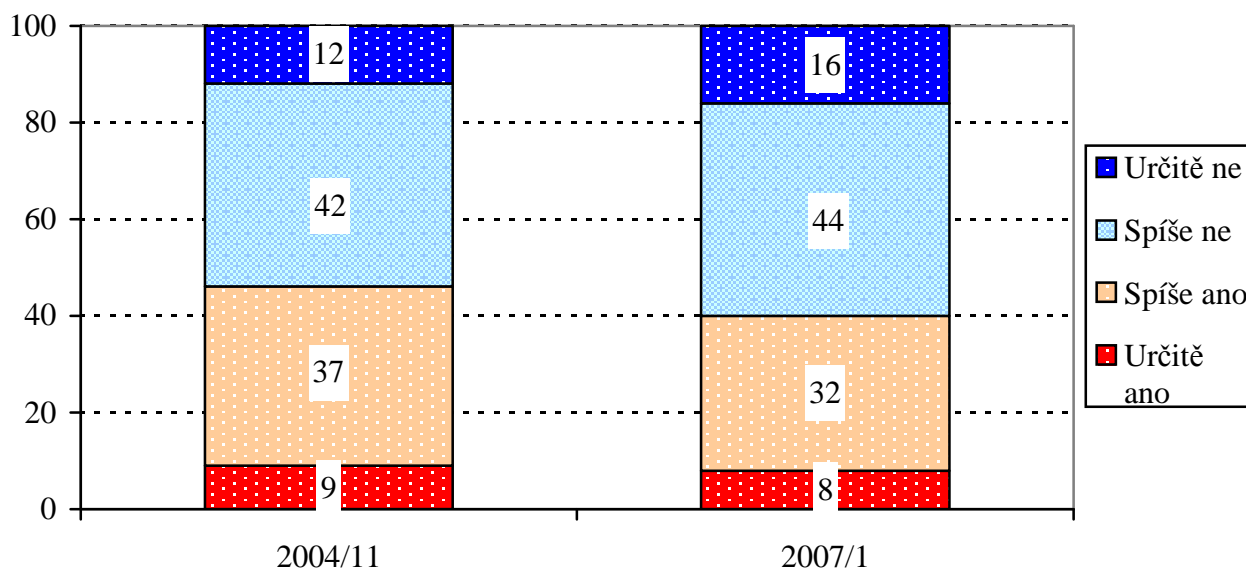
"Řešil(a) byste případnou velmi obtížnou finanční situaci své domácnosti ..."

Pramen: STEM, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Jak naznačil výzkum STEM provedený před dvěma lety, lidé by v naprosté většině finanční obtíže své domácnosti řešili úsporami (86 %), i když zdaleka ne všichni si myslí, že je možné v hospodaření jejich domácnosti výrazně ušetřit a dosáhnout snížení výdajů. Takovouto příležitost vidí nyní jen 40 % občanů. Na konci roku 2004 bylo takových lidí o něco více (46 %).

"Myslíte si, že je možné v hospodaření Vaší domácnosti výrazně ušetřit a dosáhnout snížení výdajů?"

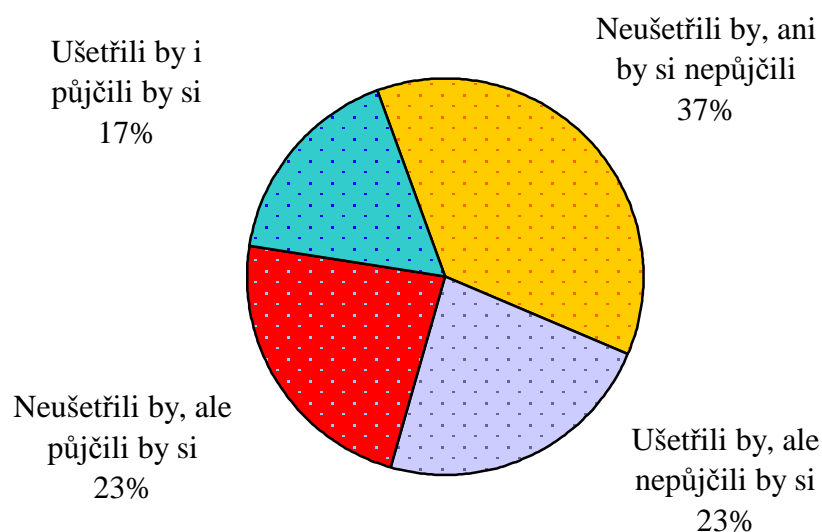

Pramen: STEM, Trendy 2004/11, 1685 respondentů, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Porovnáním odpovědí na otázky, zda by si lidé v případné obtížné situaci od banky půjčili a zda je možné v jejich domácnosti snížit výdaje výrazným šetřením, se ukázaly čtyři typy domácností.

Nejpočetnější (37 %) je skupina domácností, kde výrazně ušetřit nelze a tito lidé by si ani v obtížích od banky nepůjčili. Další dva typy jsou, co do počtu, zhruba stejně silné (23 %). Do jednoho z nich patří lidé, kteří jsou schopni své výdaje znatelně redukovat a úvěr nevidí jako východisko z obtížné finanční situace, a do dalšího naopak ti, jejichž domácnosti sice nejsou schopny podstatně spořit, ale půjčku od bank nevyklučují. Právě tato skupina však v případě, že po půjčce skutečně sáhne, je nejvíce ohrožena závažnými problémy s neschopností splácet své dluhy. Poslední - nejméně početnou – skupinu (17 %) lze popsat jako domácnosti, které by v případné obtížné situaci využily nabídky bank, ale zároveň jsou s to i výrazně ušetřit.

Schopnost výrazně ušetřit a připravenost sáhnout po úvěru v případných finančních obtížích

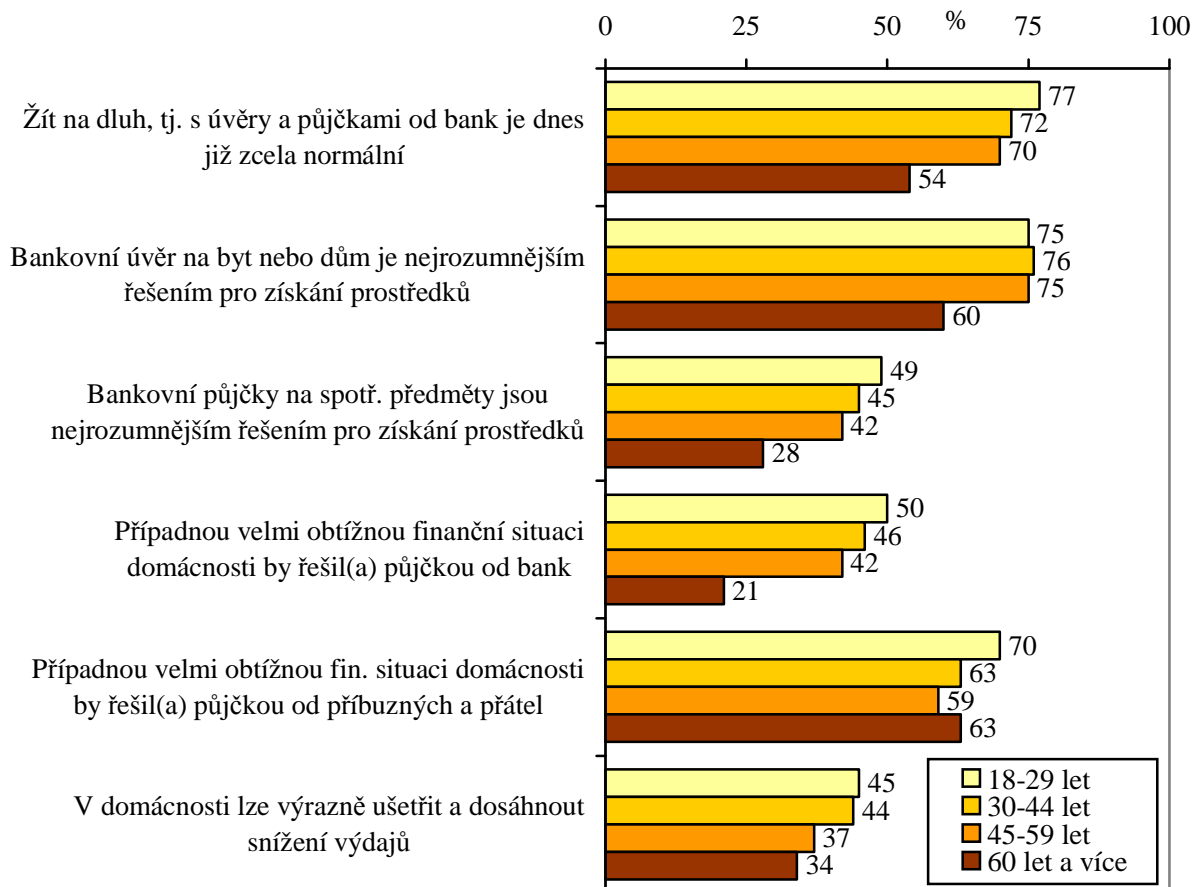
Pramen: STEM, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Vztah k půjčování peněz je výrazně ovlivněn věkem. Zatímco tři čtvrtiny mladých lidí (do 29 let) se domnívají, že žít na dluh je dnes již zcela normální, starší lidé jsou v tomto směru konzervativnější či opatrnější. Pouze polovina občanů starších 60 let si myslí, že mít úvěry a půjčky je v pořádku. Věk hraje roli i v pohledu na hodnocení účelu využití samotného úvěru. Mladší či střední generace pokládá častěji než ti starší bankovní úvěr na byt či dům jako jedno z nejrozumnějších řešení, jak získat potřebné finance. Také v případě pořízování různých spotřebních předmětů souhlasí mladí častěji než starší s tím, že bankovní úvěry na tyto předměty jsou nejracionálnějším způsobem, jak sehnat prostředky na jejich nákup. Ale ani mezi lidmi, kterým je méně než 30 let, není o správnosti tohoto postupu přesvědčena více než polovina. Způsob, jak by lidé řešili obtížnou situaci své domácnosti, opět souvisí hlavně s věkem. Čím jsou lidé starší, tím méně často by sáhli po půjčce od bank. Mezi lidmi, kterým ještě není 30 let, by si od banky v případě krize půjčila téměř polovina, mezi obyvateli nad 60 let jen pětina. O možnosti snížit výdaje v hospodaření své domácnosti a výrazně tak ušetřit jsou přesvědčeni častěji lidé spíše mladší (do 44 let) a lidé s vyšším vzděláním a příjmy.

Názory na půjčování peněz

podle věku

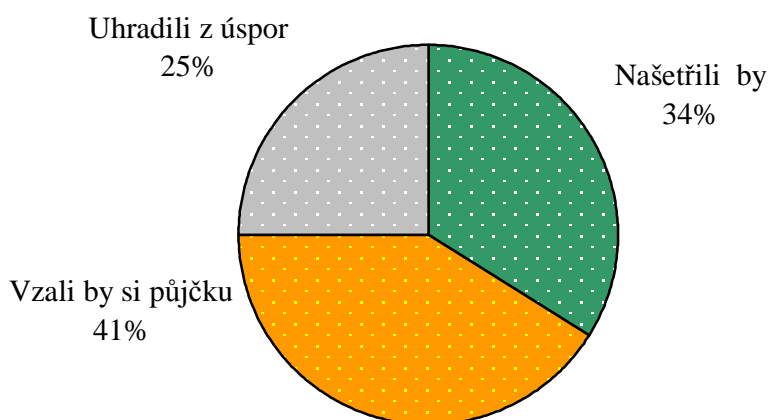
(podíl odpovědí "určitě ano" + "spíše ano")

Pramen: STEM, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Fakt, že čtyři z deseti lidí se nebrání nakupování různých předmětů na splátky a uvažují o využívání půjček i na spotřební zboží nikoliv jen v souvislosti s dlouhodobými investicemi, potvrzují i odpovědi na následující otázku. Způsob, jak jsou lidé naladěni reagovat na potřebu vynaložit 50 tisíc na pořízení předmětu do domácnosti, závisí pochopitelně na řadě faktorů. Promítá se do toho jak jejich momentální finanční solventnost, tak jejich celkové možnosti spořit i vztah k půjčování peněz. Výzkum ukázal, že čtvrtina členů našich domácností by si byla schopna uhradit nákup předmětu ze svých úspor. Třetina lidí by si na zboží našetřila a zhruba čtyři z deseti by si vzali půjčku.

"Pokud byste si Vy chtěl(a) do domácnosti pořídit předmět nad 50 tisíc:"

Pramen: STEM, Trendy 2007/1, 1272 respondentů

Nepřekvapí, že půjčku by si vzalo minimum lidí starších 60 let, ale zhruba každý druhý mladý člověk (do 29 let). Pohled na rozdíly z hlediska vzdělání ukazuje, že podíl lidí, kteří by si našetřili, je ve všech vzdělanostních skupinách stejný. Lidé s nižším vzděláním by si však častěji vzali na věc za 50 tisíc půjčku, lidé s vyšším vzděláním by sáhli po úsporách. Úspory by použili pochopitelně nejčastěji lidé, kteří jsou dobře finančně a materiálně zabezpečeni (téměř každý druhý z nich). Lidé žijící v domácnostech s nižšími příjmy by nejčastěji začali šetřit.

„Pokud byste si Vy chtěl(a) do domácnosti pořídit předmět za 50 tisíc Kč ...“

%	Podle věku				Podle vzdělání				Podle zajištění		
	18-29	30-44	45-59	60+	Zákl.	Vyučen	SŠ	VŠ	Dobře	Prům.	Špatně
Našetřili by	33	33	37	52	41	37	39	39	29	40	46
Vzali by si půjčku	49	40	33	12	40	36	31	22	24	34	41
Uhradili z úspor	18	27	30	36	19	27	30	39	46	26	13

Pramen: STEM, Trendy 2007/1, 1272 respondentů